

UPRAVA POLICIJE CRNE GORE

INSTRUKCIJA

**O POSTUPANJU POLICIJSKIH SLUŽBENIKA
PREMA LICIMA LIŠENIM SLOBODE I ZADRŽANIM LICIMA**

Finansirano
od strane Evropske unije i
Savjeta Evrope

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implementirano
od strane Savjeta Evrope

Finansirano
od strane Evropske unije i
Savjeta Evrope

COUNCIL OF EUROPE

Implementirano
od strane Savjeta Evrope

Uprava policije Crne Gore

INSTRUKCIJU O POSTUPANJU POLICIJSKIH SLUŽBENIKA PREMA LICIMA LIŠENIM SLOBODE I ZADRŽANIM LICIMA

Podgorica, Crna Gora
mart 2021. godine

© 2021 Savjet Evrope. Sva prava zadržana. Licencirano Evropskoj uniji pod uslovima. Nijedan dio ove publikacije ne može se prevesti, reprodukovati, niti prenositi, u bilo kom obliku ili na bilo koji način, elektronskim putem (CD-ROM, internet, itd.) ili mehanički, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji drugi način skladištenja ili sistemom za preuzimanje informacija, bez prethodne pisane dozvole Direkcije za komunikacije (F-67075 Strazbur Cedex ili publishing@coe.int).

Izrada ovog dokumenta je omogućena kroz zajednički projekat Evropske unije i Savjeta Evrope „Dalje unapređenje zaštite ljudskih prava pritvorenih i zatvorenih lica u Crnoj Gori“. Stavovi i mišljenja izražena u njemu ne predstavljaju nužno zvanične stavove Evropske unije ili Savjeta Evrope.

cover photo: © Shutterstock

Sadržaj

1. Opšte odredbe.....	4
2. Pitanja jednakosti i zaštite ljudskih prava	6
3. Značenje izraza	10
4. Lišenje slobode	12
5. Postupanje prema maloljetnim licima, djeci i posebno osjetljivim kategorijama lica.....	32
6. Upotreba sredstava za vezivanje i prevoz lica lišenih slobode/zadržanih lica	38
7. Video nadzor prostorija za zadržavanje	46
8. Pritužbe na rad policije.....	48
9. Sudski tumači.....	49
10. Dosije zadržanog lica	50
11. Zapisnik o obezbjeđenju lica lišenog slobode/ zadržanog lica (prilozi).....	52
12. Prelazne i završne odredbe.....	63

Na osnovu člana 36 Zakona o državnoj upravi („Službeni list Crne Gore“ broj 78/18), u vezi sa članom 10 Zakona o unutrašnjim poslovima („Službeni list Crne Gore, broj 44/12, 36/13, 1/15 i 87/2018) direktor Uprave policije donosi

INSTRUKCIJU O POSTUPANJU POLICIJSKIH SLUŽBENIKA PREMA LICIMA LIŠENIM SLOBODE I ZADRŽANIM LICIMA

- 1. OPŠTE ODREDBE**
- 1.1. Ovom Instrukcijom o postupanju policijskih službenika prema licima lišenim slobode i zadržanim licima (u daljem tekstu: Instrukcija) se uređuju procedure za postupanje prema licima lišenim slobode i zadržanim licima u skladu sa zakonom.
- 1.2. Policijski službenik u obavljanju policijskih poslova postupa u skladu sa načelima utvrđenim po utvrđenim međunarodnim ugovorima, Ustavom Crne Gore, zakonom, podzakonskim aktima i Kodeksom policijske etike.
- 1.3. Tokom svog rada, policijski službenici koji postupaju prema licima lišenim slobode

i zadržanim licima su dužni da omogućé vršenje kontrole od strane odgovarajućih mehanizama nadzora i kontrole, kao i da im pruže stručnu i drugu pomoć, u skladu sa zakonom.

- 1.4. Podaci o postupanju u skladu sa ovom Instrukcijom evidentiraju se i u odgovarajućoj zakonom predviđenoj evidenciji o licima kojima je po bilo kom osnovu ograničena ili oduzeta sloboda, odnosno na način uređen ovom Instrukcijom.
- 1.5. Evidentiranje u skladu sa podtačkom 1.4 ove Instrukcije vrši se, po pravilu, u elektronskoj formi, korišćenjem odgovarajućeg softverskog rješenja-aplikacije, što podrazumijeva i obavezno evidentiranje u aplikaciji „Dežurna služba“, osim u slučajevima gdje i kada to tehnički nije moguće, kada se evidencije vode, odnosno evidentiranje vrši u pisanom obliku.
- 1.6. Potrebno je da svi policijski službenici koji ostvaruju komunikaciju sa braniocem lica lišenog slobode/zadržanog lica, budu upoznati sa rednim brojem pod kojim je evidentirano lišenje slobode/zadržavanje

tog lica u evidenciji iz podtačke 1.4 i 1.5 ove Instrukcije. Termin branilac, u smislu ove Instrukcije, ima isto značenje kao termin advokat.

- 1.7. Ako lice lišeno slobode/zadržano lice odbije da potpiše (ili stavi otisak prsta) na zapisnik ili drugi akt kada je to predviđeno ovom Instrukcijom, to će se konstatovati, tj. zabilježiti u zapisniku ili u drugom aktu.

2. PITANJA JEDNAKOSTI I ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA

- 2.1. Policijski službenici su dužni da prema svim licima lišenim slobode i zadržanim licima postupaju sa pažnjom i poštovanjem, obezbjeđujući da se njihova osnovna ljudska prava poštuju u svakom trenutku.
- 2.2. Lica lišena slobode ili zadržana lica moraju biti tretirana bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao što su: rasa, boja, jezik, religija, političko ili drugo mišljenje, državljanstvo, nacionalno ili društveno porijeklo, povezanost s nacionalnom manjinom, pol, promjena pola, seksualna

orijentacija, rođenje, brak, trudnoća, roditeljstvo, imovina, socio-ekonomski status ili drugi status.

- 2.3. Lice koje je lišeno slobode ili zadržano lice se mora smatrati pojedincem sa potrebama koje su relevantne za njegove posebne okolnosti, zdravlje i stanje. Razumni zahtjevi, koji ne ometaju obavljanje policijskih poslova i zadataka ili utiču na bezbjednost, odbijaju se samo kada postoje konkretni i opravdani razlozi. Svi takvi razlozi za odbijanje zahtjeva treba da budu evidentirani u skladu sa podtačkom 1.4. i 1.5 ove Instrukcije.

- 2.4. Policijski službenici su dužni da obradu ličnih podataka, prilikom primjene ove Instrukcije, vrše u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, odnosno drugim odgovarajućim zakonom, potvrđenim međunarodnim ugovorima i standardima kojim je predviđena obrada ličnih podataka u odnosu na postupanje koje je predmet ove Instrukcije.

- 2.5. Lice koje vrši poslove koji se ne smiju prekidati, ne lišava se slobode, odnosno ne dovodi se, sve dok mu se ne omogući zamjena.
- 2.6. Radi obezbjeđenja zaštite i/ili staranja o djetetu ili drugim licima o kojima se stara lice lišeno slobode/zadržano lice, policijski službenik prije lišenja slobode, ako je to moguće, a obavezno prije dovođenja, obavještava Centar za socijalni rad u slučajevima lišenja slobode/dovođenja lica koje njeguje ili se stara o djeci ili drugim licima.
- 2.7. Pored slučajeva iz tačke 2.6 ove Instrukcije, policijski službenik na odgovarajući način postupa i u drugim slučajevima, kad utvrdi da je potrebno preduzeti određene mjere radi bezbjednosti ljudi ili sprečavanja štete koja bi mogla nastati zbog lišenja slobode/zadržavanja.
- 2.8. Lica koja uživaju diplomatski imunitet, ovlašćeni policijski službenici ne mogu lišavati slobode, a lica koja uživaju konzularni imunitet mogu lišiti slobode samo u

slučaju teškog krivičnog djela i isključivo na osnovu pravosnažne i izvršne sudske odluke.

- 2.9. Ako se lice koje treba lišiti slobode pozove na diplomatski imunitet, policijski službenik utvrđuje postojanje diplomatskog imuniteta na osnovu odgovarajućih isprava (pasoš, diplomatska legitimacija, diplomatska lista), zastaje sa daljim postupanjem i o tome odmah obavještava nadređenog policijskog službenika.
- 2.10. U slučaju sumnje da li se radi o licima-strancima koji uživaju pravo diplomatskog imuniteta u Crnoj Gori, policijski službenik obavještava nadređenog policijskog službenika povodom obraćanja Ministarstvu vanjskih poslova, radi objašnjenja.
- 2.11. Državljanke Crne Gore koja uživaju takav tzv. Personalni imunitet, tj. lica koja uživaju tzv. Personalni imunitet, policijski službenici mogu lišavati slobode samo ako su zatečeni u vršenju krivičnog djela za koje je propisana kazna u trajanju dužem od pet godina zatvora.

3. ZNAČENJE IZRAZA

3.1. Lišenje slobode od strane policijskog službenika, u smislu ove Instrukcije, je svaka radnja ili postupak koji je usmjeren na oduzimanje slobode kretanja određenom licu koje se dovodi u vezu sa izvršenjem nekog kažnjivog djela, pod uslovom da:

- se radnja ili postupak vrši prinudnim putem ili je, radi sprovođenja ove radnje, moguće staviti u izgled upotrebu zakonom predviđenih sredstava prinude (fizičke snage, itd), uključujući i zatvaranje, tj. stavljanje lica u prostorije za zadržavanje ili drugo odgovarajuće mjesto čuvanja, kao i da lice, shodno odluci ovlašćenog lica, odnosno nadležnog organa, ne može svojevoljno da napusti prostorije za zadržavanje ili drugo odgovarajuće mjesto čuvanja.

3.2. Ograničenje slobode kretanja, u smislu Zakona o unutrašnjim poslovima i Zakona o strancima, kao i dovođenje u smislu Zakona o postupanju i ostvarivanju prava mentalno oboljelih lica, ne smatra se lišenjem slobode u smislu ove Instrukcije

- 3.3. Zadržavanje lica, u smislu ove Instrukcije, predstavlja mjeru lišenja slobode na osnovu rješenja nadležnog državnog tužioca ili naredbe sudije koji vodi prekršajni postupak i koja, po pravilu, podrazumjeva stavljanje-smještaj lica u prostorije policije namijenjene za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica.
- 3.4. U smislu ove Instrukcije, dijete je lice koje u vrijeme izvršenja protivpravnog djela određenog u zakonu kao krivično djelo, odnosno prekršaj, nije navršilo 14 godina života.
- 3.5. Maloljetnik je lice koje je u vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno prekršaja navršilo 14, a nije navršilo 18 godina života;
- 3.6. Mlađi maloljetnik je lice koje je u vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno prekršaja navršilo 14, a nije navršilo 16 godina života.
- 3.7. Stariji maloljetnik je lice koje je u vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno prekršaja navršilo 16, a nije navršilo 18 godina života;

- 3.8. Roditelj/staratelj/usvojilac/hranitelj/njegovatelj, uključuje svaku osobu ili pravno lice koja je zadužena za brigu o djetetu/maloljetnom licu.
- 3.9. Punoljetno lice - ovo je svaka osoba od 18 ili više godina.
- 3.10. Izrazi koji se u ovoj Instrukciji koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

4. **LIŠENJE SLOBODE**

- 4.1. Ovlašćenje policijskog službenika za lišenje slobode lica sadržano je u Zakoniku o krivičnom postupku, Zakonu o prekršajima, Zakonu o unutrašnjim poslovima, Zakonu o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku i Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima.
- 4.2. Lice lišeno slobode/zadržano lice se, u slučajevima propisanim zakonom, tj. kada je u odnosu na lice lišeno slobode/zadržano lice donesen akt o zadržavanju od strane nadležnog državnog tužioca

ili sudije koji vodi prekršajni postupak, zadržava u prostorijama policije namijenjenim za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica.

- 4.3. Izuzetno, u opravdanim slučajevima (nedovoljni kapaciteti prostorija za zadržavanje, epidemiološki razlozi i slično) policijski službenik može zadržati lice i u drugim odgovarajućim službenim prostorijama policije.
- 4.4. I lice lišeno slobode/zadržano lice kome nije donesen akt o zadržavanju od strane nadležnog državnog tužioca ili sudije koji vodi prekršajni postupak, može se, izuzetno, uz službenu zabilješku o lišenju slobode, smjestiti u prostorije policije namijenjene za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica, kao i u prostorije iz podtačke 4.3 ove Instrukcije, a najduže do sprovođenja, odnosno privođenja nadležnom državnom tužiocu/sudiji koji vodi prekršajni postupak ili do puštanja na slobodu, shodno zakonom propisanim rokovima.

- 4.5. Radi prevoza, kao i u drugim opravdanim slučajevima, lice lišeno slobode/zadržano lice može biti smješteno u posebno prilagođenom prostoru vozila, odnosno u vozilu, ali najduže dok se izvrši prevoz tog lica ili obave drugi poslovi i zadaci policije.
- 4.6. U zakonom predviđenim slučajevima policijski službenik lišava slobode vojno lice, ako lišenje slobode blagovremeno ne može da izvrši nadležna komanda Vojske Crne Gore, odnosno Vojna policija, a o tome se, kao i o zadržavanju vojnog lica, u skladu sa zakonom, odmah obavještava vojna policija ili nadležna komanda Vojske Crne Gore.
- 4.7. Informacije koje se sopštavaju licu prilikom lišenja slobode
- 4.7.1. Policijski službenik koji lišava slobode određeno lice mora da tom licu, čim prije bude moguće:
- saopšti da je lišeno slobode;
  - saopšti razlog za lišenje slobode;
  - obavijesti ga na svom ili jeziku koji razumije da nije dužno ništa da izjavi;

- da ima pravo da uzme branioca koga samoizabere i pravo na pristup braniocu;
- da zahtijeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje samoodredi, kao i diplomatski, odnosno konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije, ako se radi o licu bez državljanstva.
- kao i da ga upita za (1) ime i prezime (2) datum rođenja (3) mjesto rođenja (4) državljanstvo i (5) adresu prebivališta i boravišta;

4.7.2. Informacije iz podtačke 4.7.1. ove Instrukcije se saopštavaju licu lišenom slobode u vidu sljedeće izjave-pouke, odnosno sljedećim riječima:

Lišavate se slobode shodno članu (navesti član i naziv zakona). Razlog zbog kojeg ste lišeni slobode je (navesti razlog). Nijeste dužni ništa da izjavite. Imate pravo da uzmete branioca koga sami izaberete, da zahtijevate da se o Vašem lišenju slobode obavijesti lice koje sami odredite, kao i

diplomatsko konzularni predstavnik države čiji ste državljanin (ili predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije-ako se radi o licu bez državljanstva ili izbjeglici).

Nijeste dužni ništa da izjavite, ali sve što izjavite biće zabilježeno i može se upotrijebiti u daljem postupku. Da li razumijete navedeno? (zabilježiti odgovore)

Saopštite mi svoje ime, datum rođenja, mjesto rođenja, državljanstvo i adresu prebivališta i boravišta.

Ova prava će Vam biti dodatno objašnjena po dolasku u policijske prostorije, odnosno prostorije nadležnog organa.“

- 4.8. Ako lice nije u stanju da razumije razlog lišenja slobode ili je toliko nasilno da predstavlja rizik za sebe ili druge, policijski službenici mogu odložiti saopštavanje razloga lišenja slobode i pouke o pravima, odnosno informacija iz tačke 4.7. ove Instrukcije dok prestanu pomenuti razlozi, uključujući i obezbjeđivanje tumača (prevodioca), ako je potrebno. Primjeri

- pomenutih razloga-situacija uključuju, ali nijesu ograničeni na sljedeće:
- stepen intoksikacije alkoholom ili narkoticima;
  - istaknut je zahtjev za tumačem (prevodioncem);
  - stepen otpora koje lice pruža;
  - pitanje mentalnog zdravlja lica ili
  - je riječ o djetetu.

4.9. Službena zabilješka o lišenju slobode sačinjava se u skladu sa zakonom, shodno obrascima koji su u upotrebi.

4.10. Pregled/pretres lica u trenutku lišenja slobode

4.10.1. Prvenstveno radi bezbjednosti policijskog službenika i bezbjednosti zadržanog lica, odnosno pronalaska predmeta podobnih za napad ili samopovrjeđivanje mora se izvršiti pregled lica u trenutku lišenja slobode. Ukoliko policijski službenik prilikom pregleda lica i predmeta utvrdi da postoje okolnosti zbog kojih je potrebno izvršiti pretres, izvršiće pretres, u skladu sa zakonom.

- 4.10.2. Pregledom lica smatra se spoljni pregled odjeće i obuće, što podrazumjeva i mogućnost pregleda džepova odjeće stavljanjem ruke u džepove odjeće, opipavanjem okovratnika, čarapa, cipela i sl, kao i odjeće koja nije skinuta, na isti način. Pregled lica mora vršiti lice istog pola, osim kad je neophodan hitan pregled lica radi oduzimanja oružja ili predmeta podobnih za napad ili samopovrjeđivanje.
- 4.10.3. Sa licima koja treba pregledati/pretrresti potrebno je da se postupa oprezno. Potrebno je da lice bude okrenuto leđima policijskim službenicima koji vrše pregled/pretres, da se dovede u položaj raširenih nogu i naređuje da podigne ruke iznad glave ili u drugi adekvatan položaj koji se može kontrolisati, a po pravilu se prvo traže predmeti koji mogu da posluže za napad, a zatim i ostali predmeti - tragovi.
- 4.11. Informacije koje se licu lišenom slobode saopštavaju u policijskim prostorijama
- 4.11.1. Licu lišenom slobode koje se zadržava u prostorijama policije namijenjenim za

zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica mora biti saopštena pouka/informacije u smislu podtačke 4.7.1. ove Instrukcije, čim prije bude moguće u policijskim prostorijama, odnosno u prostorijama policije namijenjenim za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica, s tim da lice lišeno slobode/zadržano lice mora imati branioca kad nadležni državni tužilac donese rješenje o zadržavanju.

4.11.2. U kontekstu tačke 4.11. ove Instrukcije, policijski službenik koji izvršava zadržavanje lica lišenog slobode/zadržanog lica dužan je posebno:

- Da zadržano lice bez odlaganja pouči i omogući da se o zadržavanju obavijesti lice koje samoodredi zadržano lice, kao i diplomatskog, odnosno konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o raseljenom licu ili licu bez državljanstva;
- Da obavijesti i porodicu lica koje je zadržano ili lice sa kojim živi u vanbračnoj

- zajednici, osim ako se zadržano lice tome izričito protivi;
- Da na zahtjev zadržanog lica o zadržavanju obavijesti i njegovog poslodavaca, kao i Centar za socijalni rad ako je potrebno obezbijediti zaštitu ili staranje o djetetu ili drugim licima o kojima se stara zadržano lice;
  - Ako je zadržano lice stranac, da o zadržavanju obavijesti nadležnog policijskog inspektora za strance radi daljeg obavještavanja Ministarstva vanjskih poslova;
  - Ako je zadržano vojno lice, da o tome odmah obavijesti Vojnu policiju ili nadležnu komandu Vojske Crne Gore.

4.11.3. O upoznavanju zadržanog lica sa njegovim pravima, odnosno sa informacijama-poukama iz podtačke 4.7.1 i 4.11.2. konstatuje se u zapisniku koji potpisuje zadržano lice i policijski službenik koji ga je sa njegovim pravima upoznao i omogućio mu da ih ostvari u smislu prethodno navedenog.

- 4.12. Dalje postupanje u policijskim prostorijama sa licem lišenim slobode/zadržanim licem
- 4.12.1. Po dolasku u policijske prostorije – prostorije policije namijenjene za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica (u daljem tekstu: prostorije za zadržavanje) ili u bolnicu, policijski službenik koji je lišio slobode lice, upoznaće policijskog službenika koji izvršava zadržavanje, tj. policijskog službenika zaduženog za obezbjeđenje lica lišenih slobode/zadržanih lica tokom boravka u prostorijama za zadržavanje o trenutnom stanju lica, kao i o drugim okolnostima od značaja za lice i istovremeno mu predati lice na dalje postupanje.
- 4.12.2. Policijski službenik koji izvršava zadržavanje evidentira vrijeme kad mu je lice dovedeno radi izvršenja zadržavanja, kao i vrijeme kad je lice predato radi sprovođenja ili kad je pušteno na slobodu. Kad prestanu razlozi za zadržavanje, policijski službenik dužan je da zadržano lice sprovede nadležnom organu ili da ga pusti na slobodu.

- 4.12.3. Policijski službenik organizacione jedinice koja izvršava zadržavanje i obezbjeđuje zadržavanje lica, tj. policijski službenik koji izvršava zadržavanje lica u prostorijama za zadržavanje, odnosno koji obezbjeđuje zadržano lice, prije smještaja lica u prostorije za zadržavanje, dužan je da:
- izvrši pregled lica i privremeno oduzme predmete koji su pogodni za povrjeđivanje, napad, samopovrjeđivanje ili bjekstvo;
  - kada je to potrebno i kada su stečeni uslovi po odredbama zakona, izvrši pretresanje lica;
  - vizuelnim pregledom utvrdi postojanje vidljivih povreda i eventualnih oštećenja odjeće i obuće lica;
  - obavi razgovor sa licem i upita ga da li ima bolove, povrede tijela koje se ne mogu vizuelno utvrditi ili drugih zdravstvenih problema, da li prima neku terapiju i da li ima potrebe za određenom vrstom lijekova ili medicinske pomoći;

- kada lice ima vidljivih povreda ili drugih zdravstvenih problema, obavezno organizuje medicinski pregled lica, odnosno pružanje potrebne stručne medicinske pomoći;
- uruči pisani Informativni list o pravima lica na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije.

4.12.4. Primjerak Informativnog lista o pravima treba obezbijediti svakom licu lišenom slobode koje se zadržava/smješta u prostorije za zadržavanje i to prije smještanja u prostorije za zadržavanje, na jeziku koji razumije, uz evidentiranje činjenice uručivanja u Zapisniku o obezbjeđenju lica lišenog slobode/zadržanog lica, odnosno obezbjeđivanjem svojeručnog potpisa lica lišenog slobode/zadržanog lica u polju broj 4 pomenutog Zapisnika, čime lice lišeno slobode/zadržano lice potvrđuje prijem Informativnog lista. Nemogućnost da se uruči Informativni list o pravima, zbog stava, stanja, odnosno ponašanja lica, se takođe evidentira u zapisniku. Informativni list o pravima se mora uručiti licu što je

prije moguće, a u svakom slučaju prije bilo koje sljedeće službene radnje, odnosno prije sprovođenja daljeg postupka.

- 4.12.5. Policijski službenik koji izvršava zadržavanje zadržanom licu privremeno oduzima: novac, dragocjenosti, mobilni telefon, oštre predmete (nož, britvu, žilet za brijanje, makaze, igle i sl.), kaiš, šal, pertle, kravatu i ogledalo, predmete za koje postoji opravdana bojazan da bi njima, sebi ili drugom licu mogao nanijeti povredu ili ugroziti život, elektronske uređaje, kao i druge predmete pogodne za bjekstvo, s tim da se ne oduzimaju medicinski aparati, oprema i pomagala (slušni aparati, holteri za praćenje rada srca, aparati za mjerenje šećera u krvi, krvnog pritiska, naočari za vid, ortopedska pomagala i sl.) usljed čijeg oduzimanja bi bio ugrožen život i/ili zdravlje lica lišenog slobode, odnosno medicinski aparati, oprema i pomagala se ne oduzimaju bez prethodnog odobrenja ljekara.
- 4.12.6. Iz istih razloga navednih u podtački 4.12.5. od lica lišenog slobode, odnosno

zadržanog lica, privremeno se oduzimaju svi elektronski uređaji, a posebno uređaji koji se mogu koristiti za snimanje tj. za izradu foto, video i audio zapisa.

4.12.7. Predmeti, odnosno stvari (u daljem tekstu: predmeti) koji se privremeno oduzimaju čuvaju se u kasi – sefu ili na drugom bezbjednom mjestu.

4.12.8. Na zahtjev zadržanog lica privremeno oduzeti predmeti mogu se predati članu njegove porodice ili srođnicima, odnosno drugom licu koje odredi, osim ako postoje zakonom propisani razlozi za njihovo oduzimanje.

4.12.9. Ako predmeti iz podtački 4.12.5 i 4.12.6. nijesu privremeno oduzeti prilikom lišenja slobode ili dovođenja lica, predmeti se privremeno oduzimaju, prije nego se zadržano lice smjesti u prostoriju za zadržavanje.

4.12.10. Podatke o privremeno oduzetim predmetima iz podtački 4.12.5 i 4.12.6. policijski službenik unosi u potvrdu o privremenom oduzimanju (ako su predmeti oduzeti van

prostorija Policije), odnosno u Zapisnik (ako su predmeti oduzeti u prostorijama Policije), koje zadržano lice potpisuje.

- 4.12.11. Zadržano lice od stvari za ličnu upotrebu može da zadrži svoju odjeću, obuću, pribor za ličnu higijenu, naočare za vid i ortopedska pomagala, pod uslovima i na način propisanim u podtački 4.12.5 ove Instrukcije, dok propisanu terapiju može uzimati samo uz odobrenje ili nadzor ljekara, odnosno stručnog medicinskog osoblja i u prisustvu policijskog službenika.
- 4.12.12. Po prestanku zadržavanja, privremeno oduzeti predmeti se vraćaju licu, osim ako postoje zakonom propisani razlozi za njihovo oduzimanje. Lice koje je bilo zadržano, preuzimanje predmeta potvrđuje svojim potpisom.
- 4.12.13. U prostoriji u kojoj se zadržava više lica mogu se smjestiti samo lica istog pola, s tim da se u istoj prostoriji u kojoj se zadržava više lica, po pravilu, ne mogu smjestiti lica koja su učestvovala u izvršenju

istog krivičnog djela ili prekršaja, osim po odobrenju/zahtjevu nadležnog tužilaštva ili suda.

4.12.14. Policijski službenik koji izvršava zadržavanje lica, tj. obezbjeđuje zadržano lice, odgovara za bezbjednost zadržanog lica od trenutka njegovog smještaja u prostoriji za zadržavanje, do njegovog puštanja na slobodu.

4.12.15. Za nadzor nad zadržanim licima, policijski službenik može da upotrebljava uređaje za audio ili audiovizuelno snimanje, vodeći računa o poštovanju prava na privatnost.

4.12.16. Licu koje je zadržano više od 8, a manje od 12 časova, obezbjeđuje se najmanje 1 obrok, dok licu koje je zadržano više od 12 časova obezbjeđuju se tri obroka dnevno, uz uvažavanje njegovih religijskih/medicinskih potreba i/ili zahtjeva.

4.12.17. Na zahtjev lica lišenog slobode/zadržanog lica i u drugim opravdanim slučajevima, može se dozvoliti dostavljanje odgovarajuće odjeće i obuće koju će preuzeti policijski

službenik koji izvršava zadržavanje lica i koja će, nakon pregleda u smislu podtačke 4.12.3 ove Instrukcije, biti predana licu lišenom slobode/ zadržanom licu.

- 4.12.18. Ako je lice dovedeno u prostorije za zadržavanje u mokroj ili na drugi način za njegovo zdravlje nepodesnoj odeći i obući, potrebno mu je za vrijeme zadržavanja obezbijediti odgovarajuću odjeću i obuću, preko članova njegove porodice ili na drugi način (npr. preko humanitarnih organizacija, prihvatilišta za strance i sl.).
- 4.12.19. Kada se lice pušta iz prostorija za zadržavanje, u skladu sa zakonom, činjenica o prestanku daljeg zadržavanja lica lišenog slobode/zadržanog lica, upisuje se u zapisnik, uz prethodno saopštavanje licu da su prestali razlozi za dalje zadržavanje, a lice lišeno slobode/zadržano lice svojim potpisom u zapisniku potvrđuje da je o tome obaviješteno.
- 4.13. Pružanje ljekarske/medicinske i druge pomoći licima lišenim slobode / zadržanim licima.

- 4.13.1. Bolesnom ili povrijeđenom licu lišenom slobode/zadržanom licu kome je očigledno potrebna ljekarska/medicinska pomoć ili licu koje pokazuje znakove težeg trovanja alkoholom ili drugim sredstvom, po lišenju slobode, odnosno prije smještanja u prostorije za zadržavanje, neophodno je ukazati medicinsku pomoć.
- 4.13.2. Licu iz podtačke 4.13.1 ove Instrukcije se mora obezbijediti prevoz u zdravstvenu ustanovu radi pružanja ljekarske/medicinske pomoći vozilom hitne medicinske pomoći, odnosno zdravstvene ustanove, a ukoliko to nije moguće, prevoz će se izvršiti policijskim vozilom.
- 4.13.3. Kad zadržano lice zahtijeva ljekarsku pomoć, policijski službenik će je obezbijediti u prostorijama za zadržavanje ili prevozom do najbliže zdravstvene ustanove.
- 4.13.4. Ako se osnovano može pretpostaviti da će zadržano lice koje se prevozi u zdravstvenu ustanovu pokušati bjekstvo, policijski službenik mora da preduzme zakonom propisane mjere potrebne da

se, za vrijeme prevoza do zdravstvene ustanove i povratka iz nje, spriječi bjekstvo zadržanog lica.

- 4.13.5. Prema licu lišenom slobode/zadržanom licu koje je direktno odvezeno u zdravstvenu ustanovu zbog zdravstvenog stanja, takođe se postupa u skladu sa podtačkama sa tačkom 4.12.5 i 4.12.6 ove Instrukcije (privremeno oduzimanje stvari), a istovremeno se zabranjuje kontakt sa drugim neovlašćenim licima.
- 4.13.6. Primjerak medicinske dokumentacije odnosno izvještaja o obavljenom zdravstvenom pregledu lica lišenog slobode, odnosno zadržanog lica kome je pružena medicinska pomoć u zdravstvenoj ustanovi, daje se i policiji. Izvještaj o obavljenom zdravstvenom pregledu prilaže se u spisima predmeta kao i u dosijeu zadržanog lica.
- 4.13.7. Dežurni starješina se obavještava o upućivanju u zdravstvenu ustanovu lica lišenog slobode, a kada je u pitanju zadržano lice obavijestiće se i nadležni državni tužilac, odnosno sudija koji vodi prekršajni postupak.

- 4.13.8. O hospitalizaciji lica lišenog slobode, odnosno zadržanog lica, obavještava se član porodice lica ili drugo lice od povjerenja, osim ako se lice lišeno slobode/zadržano lice izričito protivi tome.
- 4.13.9. Ako postoje opravdana sumnja i/ili saznanje da je lice sklono agresivnom ponašanju, da postoji opasnost od bjekstva ili ugrožavanja bezbjednosti tog ili drugog lica, a posebno na zahtjev medicinskog osoblja, policijski službenik će prisustvovati zdravstvenom pregledu, odnosno pružanju medicinske pomoći zadržanom licu.
- 4.13.10. Ako postoji mogućnost, zdravstveni pregled, odnosno pružanje medicinske pomoći se obavlja izvan slušnog, a po mogućnosti i vidnog polja policijskih službenika.
- 4.13.11. U slučaju elementarne nepogode i druge nesreće (požari, havarije i sl.) policijski službenik organizuje i sprovodi evakuaciju lica lišenih slobode/zadržanih lica, u skladu sa posebnim propisima, aktima i odredbama ove Instrukcije primjenljivim

u konkretnom slučaju, a istovremeno preduzima mjere u cilju sprječavanja bjekstva i vodi računa o svojoj bezbjednosti, bezbjednosti lica lišenih slobode/zadržanih lica i drugih lica, s tim da je zaštita života i tjelesnog integriteta apsolutni prioritet.

5. **POSTUPANJE PREMA MALOLJETNIM LICIMA, DJECI I POSEBNO OSJETLJIVIM KATEGORIJAMA LICA**

5.1. Postupanje policijskog službenika prema maloljetnim licima

5.1.1. Kada preduzima mjere i radnje prema maloljetnim licima u smislu ove Instrukcije, policijski službenik postupa obazrivo, vodeći računa o zrelosti, drugim ličnim svojstvima i zaštiti privatnosti maloljetnih lica, kao i težini krivičnog djela, sve u cilju da mjere i radnje koje se preduzimaju ne bi štetno uticale na njihov razvoj.

5.1.2. Policijski službenik je dužan da se prema maloljetnim licima ponaša na način da zaštiti njihovo dostojanstvo.

- 5.1.3. Kada je, u smislu ove Instrukcije, maloljetno lice lišeno slobode ili zadržano, policijski službenik koji lišava slobode maloljetno lice, dužan je da odmah o tome obavijesti policijskog službenika koji je stekao posebna znanja iz oblasti prava djeteta i pravilima postupanja sa maloljetnim učiniocima krivičnih djela i maloljetnim licima, kao učesnicima u krivičnom postupku (u daljem tekstu: policajac za maloljetnike), koji može dati instrukcije o daljem postupanju.
- 5.1.4. Izuzetno, policijski službenik koji nema posebna znanja može prema maloljetniku primijeniti policijska ovlašćenja, ukoliko to zahtijevaju razlozi hitnosti, do dolaska policajca za maloljetnike.
- 5.1.5. Prema maloljetnom licu policijska ovlašćenja se, po pravilu, primjenjuju u prisustvu roditelja ili zakonskog zastupnika i branioca. Izuzetno, policijska ovlašćenja prema maloljetnom licu primjenjuju se bez prisustva roditelja ili zakonskog zastupnika, u prisustvu predstavnika organa nadležnog za socijalnu i dječju zaštitu, u

slučaju kad postoji osnov sumnje da je roditelj ili zakonski zastupnik učinio krivično djelo ili prekršaj na štetu maloljetnog lica.

- 5.1.6. Ako postoje zakonski uslovi za određivanje pritvora, policijski službenik može lišiti slobode maloljetnika i preduzeti dalje mjere i radnje propisane zakonima kojima se uređuje krivični i prekršajni postupak.
- 5.1.7. Maloljetnika može prinudno dovesti policajac za maloljetnike, na osnovu naredbe za dovođenje, u civilnoj odjeći, vozilu bez policijskih oznaka i bez upotrebe sredstava za vezivanje, osim ako to zahtijevaju okolnosti izvršenja krivičnog djela, vodeći računa o dostojanstvu maloljetnika.
- 5.1.8. U situacijama kada je očigledno da je maloljetniku neophodna hitna ljekarska pomoć, policijski službenik će omogućiti pružanje medicinske pomoći maloljetniku od strane ljekara/stručnog medicinskog osoblja zdravstvene ustanove, o čemu se obavještava državni tužilac za maloljetnike.

- 5.1.9. Maloljetnik koji je lišen slobode se, bez odlaganja, sprovodi državnom tužiocu za maloljetnike, a sprovođenje, po pravilu, vrši policajac za maloljetnike.
- 5.1.10. Obavještenje o lišenju slobode maloljetnika se mora poslati bez obzira da li on to zahtjeva. Obavještenje se šalje roditelju, staratelju, osobi kojoj je povjerena briga o maloljetniku u tom trenutku, odnosno zakonskom zastupniku ili organu nadležnom za socijalnu i dječju zaštitu.
- 5.2. Postupanje policijskih službenika prema djeci
- 5.2.1. Kada policijski službenik zatekne dijete u izvršenju krivičnog djela ili prekršaja, dužan je da preduzme sve objektivno moguće mjere i radnje u cilju sprječavanja djeteta da nastavi sa vršenjem djela, izvrši spoljni pregled, privremeno oduzme predmete krivičnog djela, prekršaja i sredstva namijenjena za njihovo izvršenje, o čemu sačinjava službenu zabilješku i obavještava policajca za maloljetnike, koji može dati instrukcije o daljem postupanju, ili preuzeti dalji rad u predmetu.

- 5.2.2. Neposredno prije preduzimanja mjera i radnji prema djetetu iz podtačke 5.2.1, policijski službenik je dužan da, ako je dijete povrijeđeno, istom omogući medicinsku pomoć u najbližoj zdravstvenoj ustanovi.
- 5.2.3. Ukoliko se dijete iz podtačke 5.2.1, kome je ukazana pomoć ne zadrži u zdravstvenoj ustanovi, dovodi se u službene prostorije, po pravilu vozilom bez policijskih oznaka, osim u situacijama kada to, iz opravdanih razloga, nije moguće obezbijediti.
- 5.2.4. Nakon ukazivanja medicinske pomoći, čije se okolnosti konstatuju u službenoj zabilješci, obavještava se policajac za maloljetnike, koji može dati instrukcije o daljem postupanju, ili preuzeti dalji rad u predmetu.
- 5.2.5. Obzirom na krivičnu i prekršajnu neodgovornost, dijete se ne lišava slobode. Dijete se dovodi u službene prostorije radi utvrđivanja identiteta i/ili prikupljanja podataka o protivpravnom djelu koje je u zakonu određeno kao krivično djelo i podataka o djetetu radi njihovog dostavljanja organu starateljstva, koji će preuzeti mjere i radnje iz svoje nadležnosti.

- 5.3. Postupanje policijskih službenika prema posebno osjetljivim kategorijama lica
- 5.3.1. Posebno osjetljive kategorije lica u smislu ove Instrukcije su lica mlađa od 14 godina, očigledno bolesna, stara i iznemogla lica, lica sa invaliditetom, lica čije je kretanje znatno otežano, kao i žene čija je trudnoća vidljiva, odnosno koje su u odmakloj trudnoći (u daljem tekstu: posebno osjetljive kategorije lica).
- 5.3.2. Policijski službenik prilikom lišenja slobode i zadržavanja lica, primjenjuje policijska ovlaštenja prema posebno osjetljivim kategorijama lica, naročito vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osjetljivosti, ličnim svojstvima i privatnosti, vodeći računa o najboljem interesu lica.
- 5.3.3. Ne dovode se lica iz podtačke 5.3.1 ove Instrukcije čije je kretanje znatno otežano zbog bolesti, iznemoglosti ili trudnoće i lica za koja se opravdano pretpostavlja da bi im se dovođenjem bitno pogoršalo zdravstveno stanje, a o pomenutim činjenicama, mora se obavijestiti nadležni organ, koji je izdao naredbu za dovođenje.

6. **UPOTREBA SREDSTAVA ZA VEZIVANJE I PREVOZ LICA LIŠENIH SLOBODE/ZADRŽANIH LICA**

6.1. Upotreba sredstava za vezivanje

Sredstva za vezivanje mogu se upotrijebiti radi:

- Sprječavanja otpora lica ili odbijanja napada usmjerenog na policijskog službenika;
- Sprječavanja bjekstva lica;
- Onemogućavanja samopovrjeđivanja ili povrjeđivanja drugog lica.

6.1.1. Upotrebom sredstava za vezivanje smatra se vezivanje, po pravilu, ruku lica iza leđa, s tim da se, prilikom prevoza lica lišenog slobode/zadržanog lica, ako to ne ugrožava nečiju bezbjednost, odnosno ne stvara pretpostavku za nastupanje okolnosti iz tačke 6.1 koje je potrebno spriječiti, odnosno onemogućiti, ruke vezuju ispred tijela.

6.1.2. Sredstvima za vezivanje smatraju se službene lisice, plastične zatege i druga za to namjenjena sredstva.

- 6.1.3. Prilikom upotrebe sredstava za vezivanje primjenjuju se ograničenja shodno Zakonu o unutrašnjim poslovima.
- 6.1.4. Upotreba sredstava za vezivanje lica koja su već zakonito lišena slobode po bilo kom osnovu, ne smatra se upotrebom sredstava prinude u smislu Zakona o unutrašnjim poslovima.
- 6.1.5. Prije upotrebe sredstava za vezivanje, policijski službenik mora imati u vidu okolnosti svakog konkretnog slučaja u kontekstu ispunjenosti zakonskih uslova za upotrebu sredstava za vezivanje:
- Faktori kao što su starosna dob i pol, snaga i fizička spremnost mogu, ili ne moraju, imati uticaj na odluku o upotrebi sredstava za vezivanje, uzimajući u obzir sve prateće okolnosti u tom trenutku. Uvijek mora postojati zakonski osnov i objektivne okolnosti za odluku o upotrebi sredstava za vezivanje.
  - Fizičko stanje lica je bitna stavka u odlučivanju da li upotrijebiti sredstva za vezivanje,

odnosno da li nastaviti sa upotrebom istih. Na primjer, u slučaju da je prilikom stavljanja sredstava za vezivanje došlo do pogoršanja fizičkog stanja lica, dalja upotreba sredstava za vezivanje nije opravdana. Kada se upotrebljavaju sredstva za vezivanje, fizičko stanje lica treba stalno pratiti, u cilju sprječavanja nastupanja povreda ili smrti.

- 6.1.6. Prilikom sagledavanja opasnosti od bjekstva, policijski službenik treba da uzme u obzir vrstu krivičnog djela/prekršaja i zapriječenu kaznu, jer su u pitanju faktori, koji kod lica lišenog slobode/zadržanog lica mogu da utiču na donošenje odluke o bjekstvu.
- 6.1.7. Prilikom donošenja odluke o upotrebi sredstava za vezivanje radi onemogućavanja samopovrjeđivanja ili povrjeđivanja drugog lica, policijski službenik ne treba da čeka na fizički kontakt, odnosno na otpočinjanje samopovrjeđivanja ili povrjeđivanja, već treba uzeti u obzir poznate činjenice o istim ili sličnim radnjama ili ponašanje lica prije lišenja slobode.

Na primjer, ukoliko je u ponašanju lica već postojalo nasilje ili (pokušaj) samopovrjeđivanja, to je adekvatan osnov za upotrebu sredstava za vezivanje. Verbalni i neverbalni nagovještaji lica o mogućnosti vršenja nasilja, odnosno napada, povrjeđivanja ili samopovrjeđivanja, takođe predstavljaju osnov za odluku o upotrebi sredstava za vezivanje.

6.1.8. Ukoliko su neke od činjenica iz tački 6.1.6 i 6.1.7 predočene policijskom službeniku koji lišava slobode, zadržava ili preuzima lice lišeno slobode/zadržano lice, potrebno je da o tome oba službenika sačine službenu zabilješku, odnosno da to evidentiraju na drugi odgovarajući način, ako su činjenice predočene usmeno.

6.2. Prevoz lica lišenih slobode/zadržanih lica

6.2.1. Prevoz lica lišenog slobode/zadržanog lica se, po pravilu, obavlja standardizovanim službenim vozilom namijenjenim za prevoz lica lišenih slobode/zadržanih lica, tj. službenim vozilom koje ima odvojeni prostor za smještaj lica lišenog slobode/zadržanog lica.

- 6.2.2. Izuzetno, prevoz lica lišenog slobode/zadržanog lica se može vršiti drugim odgovarajućim prevoznim sredstvom, uključujući javni prevoz (u daljem tekstu: vozilo).
- 6.2.3. Prije otpočinjanja prevoza i smještaja u vozilo kojim će se izvršiti prevoz, policijski službenik mora izvršiti pregled lica lišenog slobode/zadržanog lica u skladu sa tačkom 4.10 ove Instrukcije.
- 6.2.4. Potrebno je da policijski službenik koji vrši prevoz lica lišenog slobode/zadržanog lica, prije otpočinjanja prevoza, pregleda prostor za smještaj lica lišenog slobode/zadržanog lica u standardizovanom policijskom vozilu, odnosno prostor za smještaj lica lišenog slobode/zadržanog lica u drugom odgovarajućem vozilu, radi pronalaska i uklanjanja stvari i predmeta, posebno predmeta koji su pogodni za povrjeđivanje, napad, samopovrjeđivanje ili bjekstvo.
- 6.2.5. Izuzetno, u slučaju kada se prevoz lica lišenog slobode/zadržanog lica ne obavlja

vozilom iz podtačke 6.2.1 ove Instrukcije, tj. vozilom koje nema odvojeni prostor za smještaj lica lišenog slobode/zadržanog lica, lice lišeno slobode/zadržano lice smješta se na sjedište iza suvozača, veže sigurnosnim pojasom, vrata se zaključavaju na način da se ne mogu otvoriti iznutra, a drugi policijski službenik sjeda iza vozača kako bi bio u mogućnosti da pravovremeno spriječi napad, otpor ili samopovrjeđivanje lica, sa posebnom pažnjom u odnosu na položaj i domašaj službenog oružja.

- 6.2.6. Izuzetno, u slučaju kada se prevoz lica lišenog slobode/zadržanog lica obavlja javnim prevozom, potrebno je da se lice lišeno slobode/zadržano lice, ukoliko to mogućnosti dozvoljavaju, smjesti izdvojeno od ostalih putnika, a policijski službenik je dužan da sa licem koje dovodi uđe u vozilo prije drugih putnika, a po završenom putovanju da izađe iz vozila tek kada svi putnici izađu.
- 6.2.7. Policijski službenik fizički kontroliše ulazak i izlazak lica lišenog slobode/zadržanog lica u/iz vozila na način što, ako je to moguće,

po pravilu, jednom rukom pridržiava lice lišeno slobode/zadržano lice u predjelu jednog ramena, a drugom rukom u predjelu tjemena glave, čime istovremeno pomaže licu lišenom slobode/zadržanom licu da održi ravnotežu prilikom ulaska/izlaska u/iz vozila, sprječava povrede usljed mogućeg pada, udarca u okvir vrata/vrata vozila i sprječava moguće bjekstvo lica.

- 6.2.8. Osim izuzetno, odnosno u slučajevima naloga nadređenog policijskog službenika, istovremeno se jednim vozilom obavlja prevoz samo jednog lica lišenog slobode/zadržanog lica.

- 6.2.9. Po pravilu, prilikom prevoza lica lišenog slobode/zadržanog lica, policijski službenik upotrebljava sredstva za vezivanje, odnosno postupa na načini u skladu sa tačkom 6.1 ove Instrukcije, s tim da se, po pravilu, sredstva za vezivanje ne upotrebljavaju prilikom prevoza za vrijeme dok se lice lišeno slobode/zadržano lice nalazi u zaključanom dijelu standardizovanog

službenog vozila namijenjenog za prevoz lica lišenih slobode/zadržanih lica, tj. za vrijeme dok se nalazi u zaključanom, odvojenom prostoru za smještaj lica lišenog slobode/zadržanog lica u službenom vozilu.

6.2.10. Lice lišeno slobode/zadržano lice tokom prevoza u svakom trenutku mora biti pod neposrednim nadzorom policijskog službenika koji obavlja prevoz, odnosno obezbjeđuje lice lišeno slobode/zadržano lice, osim u slučajevima:

- kada je to opravdano potrebno tokom korišćenja potpuno obezbijeđenog toaleta;
- opravdanih zahtjeva od strane medicinskog osoblja u kontrolisanim uslovima;
- kada se lice lišeno slobode/zadržano lice nalazi u odvojenom prostoru za smještaj lica lišenog slobode/zadržanog lica u standardizovanom službenom vozilu namijenjenom za prevoz lica lišenih slobode/zadržanih lica.

6.2.11. Policijski službenik koji obavlja prevoz/ obezbjeđuje lice lišeno slobode/zadržano lice, po pravilu ne obavlja druge policijske poslove i zadatke tokom prevoza, osim izuzetno, kada je rizik po lice lišeno slobode/zadržano lice koje se prevozi minimalan, u slučaju:

- postojanja neposredne opasnosti po život i tijelo trećeg lica;
- kada ne postoji mogućnost da drugi policijski službenik dovoljno brzo postupi u situaciji kada je potrebno spriječiti lišenje života ili teško tjelesno povrjeđivanje trećeg lica.

7. VIDEO NADZOR PROSTORIJA ZA ZADRŽAVANJE

7.1. Video nadzor predstavlja poseban vid obrade ličnih podataka, te su policijski službenici dužni da u odnosu na video nadzor prostorija za zadržavanje postupaju u skladu sa tačkom 2.4 ove Instrukcije, uz obavezno isticanje obavještenja da se vrši video nadzor prostorija za zadržavanje.

- 7.2. Posebno, u prostorijama za zadržavanje u kojima je instaliran video nadzor, neophodno je preduzeti sve mjere na čuvanju, a naročito korišćenju memorisanih podataka na snimcima video zapisa. Svaka neovlašćena eksploatacija ili izmjena ovih podataka na računaru, podliježe odgovornosti.
- 7.3. Službenici Dežurne službe preko video nadzora mogu da nadgledaju ponašanje zadržanog lica, a svaki zahtjev za pretraživanje i pregledanje već arhiviranog – snimljenog materijala, pisanim putem se prosljeđuje prema organizacionoj jedinici nadležnoj za tehničku podršku u ovoj oblasti, kako bi se omogućilo da ovlašćeni službenik na predviđeni način pristupi pretraživanju i obradi arhiviranih podataka i njihovom prenošenju na druge medije kao što su DVD, flešmemorija i sl.
- 7.4. Zabranjen je pristup hardverskim komponentama i softverskim rješenjima, a u slučaju problema u radu ili oštećenja, neophodno je izvijestiti pisanim putem organizacionu jedinicu nadležnu za tehničku podršku u ovoj oblasti.

7.5. Radi primjene ove Instrukcije u dijelu koji se odnosi na video nadzor prostorija za zadržavanje, potrebno je da organizaciona jedinica nadležna za tehničku podršku u ovoj oblasti pruži tehničku i stručnu podršku organizacionim jedinicama čiji službenici izvršavaju zadržavanje, odnosno obezbjeđuju zadržavanje lica, što podrazumijeva i prethodnu instruktažu, odnosno obavezno davanje stručnih uputstava i smjernica za korišćenje sistema video nadzora i postupanje u skladu sa tačkama 7.1, 7.2, 7.3 i 7.4 ove Instrukcije.

8. **PRITUŽBE NA RAD POLICIJE**

8.1. Lice lišeno slobode/zadržano lice ima pravo da podnese pritužbu na rad policijskog službenika kada smatra da je policijski službenik u vršenju policijskih poslova, odnosno prilikom lišenja slobode/ili zadržavanja u prostorijama Policije povrijedio neko njegovo pravo ili mu nanio štetu.

8.2. U slučaju ostvarivanja prava iz podtačke 8.1, licu lišenom slobode/zadržanom

licu potrebno je obezbijediti mogućnost sačinjavanja-podnošenja pritužbe i dostavljanja pritužbe rukovodiocu organizacije jedinice Uprave policije u kojoj je zaposlen policijski službenik na čiji rad se pritužba odnosi, odnosno nekom od nadzornih mehanizama nad radom policije.

9. **SUDSKI TUMAČI**

- 9.1. Kad lice lišeno slobode/zadržano lice istakne zahtjev za angažovanjem tumača (vidi tačku 4.8 ove Instrukcije) tumač će se angažovati u skladu sa zakonom.
- 9.2. Tumač poslove prevođenja vrši na zahtjev suda, državnog tužilaštva, drugog organa koji void postupak, kao i fizičkog ili pravnog lica, u slučajevima u kojima je potreban prevod tumača.
- 9.3. Svi policijski službenici, odnosno drugi zaposleni u Policiji, moraju biti svjesni činjenice da će tumači pružati usluge prevođenja i da mogu biti strana zakonski privilegovanih razgovora ili savjetovanja.

Iz toga slijedi da policijski službenik i drugi zaposleni u Policiji treba tumačima da pruže samo onoliko informacija koliko je dovoljno za pružanje prevodilačkih usluga i da ne treba da otkrivaju bilo kakve informacije o slučajevima, izvan onih koje bi bili spremni da pruže braniocu.

- 9.4. Policijski službenik i drugi zaposleni u Policiji takođe bi trebalo da osiguraju da ne postavljaju nikakva pitanja tumačima za koja bi se moglo smatrati da ugrožavaju povjerljivost branioca/klijenta.

10. **DOSIJE ZADRŽANOG LICA**

- 10.1. Za svako zadržano lice mora postojati jedan, poseban dosije, hronološki složen u skladu sa rastućim evidencionim brojem iz evidencije zadržanih lica. Dosije se formira u papirnom omotu, s tim što se redni broj iz evidencije zadržanih lica ručno upisuje u gornjem, lijevom uglu omota papira.

- 10.2. Dosije zadržanog lica obavezno sadrži:

- Službenu zabilješku o lišenju slobode/

rješenje o zadržavanju od strane nadležnog tužilaštva ili naredbu o zadržavanju nadležnog suda za prekršaje,

- Zapisnik o obezbjeđenju lica lišenog slobode/zadržanog lica (original primjerak) – sadržaj obrazaca nalazi se u okviru podtačke 11.3 ove Instrukcije,
- Zapisnik o alkotestiranju lica, ukoliko je lice alkotestirano,
- Nalaz ljekara o pregledu zadržanog lica ako je lice pregledano,
- Rješenje o ukidanju zadržavanja ili službena zabilješka sa konstatacijom isteka roka o zadržavanju i o telefonskom razgovoru sa tužiocem na osnovu kojeg je naloženo da se zadržano lice pusti nakon isteka roka o zadržavanju.
- Primjerak popunjenog Informativnog lista.

- 11. ZAPISNIK O OBEZBJEĐENJU LICA LIŠENOG SLOBODE / ZADRŽANOG LICA (PRILOZI)**
- 11.1. Obrazac zapisnika sadrži podatke za sve važnije aspekte lišenja slobode/zadržavanja lica, od prihvata lica, smještanja u prostorije za zadržavanje, oduzimanja ličnih predmeta i stvari, dalje procesuiranje, itd.
- 11.2. Obrazac Zapisnika je samokopirajući u tri primjerka, s tim što se originalni primjerak uvijek čuva u dosijeu lica lišenog slobode/zadržanog lica. Za svako lice lišeno slobode/zadržano lice, bez izuzetka, sačinjava se zapisnik u formi priloženog obrasca.
- 11.3. Sadržina obrasca zapisnika o obezbjeđenju lica lišenog slobode/zadržanog lica
- 11.3.1. U polju 1 pod nazivom "Lice lišeno slobode/zadržano lice-LLS/ZL" upisuju se podaci o licu lišenom slobode/zadržanom licu - od strane koje organizacione jedinice je lice lišeno slobode/zadržano lice,

gdje je lice smješteno, odnosno u prostorije za zadržavanje koje organizacione jedinice, uz navođenje naziva organizacione jedinice; zakonski osnov lišenja slobode/zadržavanja lica uz navođenje člana, stave i tačke zakona; datum, vrijeme i mjesto lišenja slobode; jedinstveni matični broj ili broj identifikacionog dokumenta (pasoš, lična karta), prezime, ime oca i ime lica lišenog slobode/zadržanog lica, datum i mjesto rođenja, adresa stanovanja u mjestu prebivališta/boravišta, državljanstvo, broj telefona kao i podatak na osnovu čega je utvrđen identitet lica, odnosno zaokružuje se lična karta, pasoš itd.

- 11.3.2. U polju 2 pod nazivom "Dovođenje, predaja, preuzimanje" upisuje se ime, prezime i potpis službenika koji dovodi i predaje lice dežurnoj službi, zatim tačan dan i čas preuzimanja lica, ime, prezime i svojeručni potpis policijskog službenika koji preuzima lice, broj rješenja o zadržavanju, datum i naziv tužilaštva, odnosno broj i datum naredbe suda za prekršaje, odnosno br. službene zabilješke o lišenju slobode, podatak o tome da li je licu lišenom slobode/zadržanom licu utvrđeno prisustvo

alkohola u organizmu, kao i podatak da li je lice lišenom slobode/zadržanom licu utvrđeno prisustvo psihoaktivnih supstanci u organizmu (ukoliko je lice lišenom slobode/zadržanom licu utvrđeno prisustvo alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci u organizmu, uz Zapisnik kao prilog, mora postojati i fotokopija Zapisnika o utvrđivanju prisustva alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci u organizmu); da li lice ima vidnih povreda ili oštećenja odjeće i obuće; ukoliko ima vidnih povreda ili oštećenja odjeće i obuće, sa podsjetnikom sljedeće sadržine: „kad lice ima vidljivih povreda ili drugih zdravstvenih problema obavezno se organizuje ljekarski pregled lica“, a u dijelu „Napomena“ navesti o kojim povredama i oštećenjima se radi; da li se lice lišeno slobode/zadržano lice žali na bolove, da li lice lišeno slobode/zadržano lice ima potrebe za određenom vrstom lijekova ili medicinske pomoći.

U polju 3 pod nazivom „Privremeno oduzimanje stvari i predmeta pogodnih za napad, bjekstvo ili samopovrjeđivanje“ prilikom prvog preuzimanja lica upisuju se naziv predmeta, opis i količina predmeta

ili novca, ime, prezime i svojeručni potpis policijskog službenika, a pored njega potpisuje se i lice lišeno slobode/zadržano lice. Po konačnom puštanju lica iz prostorija za zadržavanje, u istom polju u desnoj koloni takođe se popisuju svi vraćeni privremeno oduzeti predmeti i stvari koje su pogodne za napad, bjekstvo ili samopovrjeđivanje uz ime, prezime i svojeručni potpis policijskog službenika koji vraća stvari i predmete i potpis lica lišenog slobode/zadržanog lica koji preuzima stvari i predmete. U dijelu „Napomena“ policijski službenik upisuje, shodno svojim zapažanjima, sve problematične i druge aspekte od značaja za privremeno oduzimanje stvari i predmeta.

- 11.3.3. U polje 4 pod nazivom „Informativni list“ se unose podaci o prijemu odnosno odbijanju prijema Informativnog lista. Lice lišeno slobode/zadržano lice svojim potpisom potvrđuje prijem/odbijanje Informativnog lista; ukoliko lice lišeno slobode/zadržano lice odbija da potpiše prijem/odbijanje Informativnog lista,

policijski službenik to konstatuje svojim potpisom.

11.3.4. Upolju 5 pod nazivom „Ljekarska pomoć“ upisuje se konstatacija da li je licu lišenom slobode/zadržanom licu pružena ljekarska pomoć. Obavezni su podaci o datumu, vremenu, mjestu ukazivanja pomoći, nazivu ustanove, organizacione jedinice, institucije i sl, imenu i prezimenu ljekara koji je pregledao lice, kao i nazivu ustanove i broju protokola. U dijelu „Napomena“ policijski službenik konstatuje eventualno značajna zapažanja koja se odnose na ukazivanje ljekarske pomoći.

11.3.5. Polje 6 pod nazivom „Strani državljani“ rezervisano je za unos podataka o obavještavanju policijskog službenika za strance u slučajevima kada je u pitanju strain državljanin, uz navođenje imena i prezimena tog policijskog službenika, naziva radnog mjesta i organizacione jedinice policijskog službenika, konstataciju tačnog vremena i datuma obavještavanja, kao i podatka da je obaviješteno diplomatsko – konzularno

predstavništvo uz navođenje naziva istog.

11.3.6. Polje 7 pod nazivom „Žalba na rješenje o zadržavanju“ rezervisano je za podatke o tome da li je zadržano lice uložilo žalbu na rješenje o zadržavanju i to: datum i vrijeme preuzimanja eventualne žalbe na rješenje o zadržavanju lica, odnosno podatke o predaji žalbe tj. vremenu predaje žalbe nadležnom organu uz navođenje naziva organa, sa navođenjem imena i prezimena policijskog službenika koji je preuzeo žalbu, odnosno predao nadležnom organu. Polje 7.1 pod nazivom „Pritužba na rad policijskih službenika“ rezervisano je za podatke o tome da li je zadržano lice uložilo pritužbu na rad policijskih službenika i to: datum i vrijeme preuzimanja eventualne pritužbe, odnosno datum i vrijeme predaje pritužbe nadležnom rukovodiocu, sa konstatacijom imena, prezimena i zvanja nadležnog rukovodioca, kao i imena i prezimena policijskog službenika koji je preuzeo, odnosno predao pritužbu.

11.3.7. U polju 8 pod nazivom „Smještanje,

izvođenje i preuzimanje LLS/ZL -a“ konstatuju se podaci o tome u koju prostoriju je smješteno lice lišeno slobode/zadržano lice, sa navođenjem broja prostorije, odnosno ako je lice lišeno slobode/zadržano lice zadržano van prostorija za zadržavanje navesti gdje, odnosno naziv ustanove, objekta, soba br. i sl; da su licu lišenom slobode/zadržanom licu ponuđeni obroci, kao i konstataciju da li je lice prihvatilo obrok; u dijelu koji se odnosi na izvođenje lica lišenog slobode/zadržanog lica unijeti podatak po čijem zahtjevu je lice izvedeno-policijskog službenika ili nadležnog organa, uz navođenje zvanja policijskog službenika koji je naredio izvođenje, odnosno nadležnog državnog organa i lica u njemu, kao i vrijeme izvođenja; ime, prezime i svojeručni potpis policijskog službenika koji lice predaje; ime, prezime i svojeručni potpis policijskog službenika koji preuzima lice; datum i vrijeme preuzimanja lica; u dijelu koji se odnosi na vraćanje lica lišenog slobode/zadržanog lica unijeti podatke o imenu, prezimenu i svojeručni potpis policijskog službenika

koji vraća lice lišeno slobode/zadržano lice; datum i vrijeme vraćanja lica; ime, prezime i svojeručni potpis policijskog službenika koji preuzima lice.

Na kraju polja 8 obrasca, kao napomenu, policijski službenik upisuje, shodno svojim zapažanjima, sve problematične aspekte od značaja za tretman lica lišenog slobode/zadržanog lica prilikom izvođenja i vraćanja, kao što su zapažene povrede, poremećaji u ponašanju lica, kontakti zadržanog lica, eventualni pronađeni predmeti prilikom vraćanja u prostorije za zadržavanje, itd.

- 11.3.8. U polju 9 koji nosi naziv „Dalji postupak sa licem lišenim slobode/zadržanim licem – sprovodni list“, upisuju se podaci o datumu/vremenu prestanka obezbjeđenja lica lišenog slobode/zadržanog lica u prostorijama policije, ime, prezime i potpis policijskog službenika koji preuzima lice od dež.službe radi daljeg postupka; ime, prezime i potpis policijskog službenika koji je predao lice; datum, vrijeme i mjesto preuzimanja lica; da li je lice sprovedeno

državnom tužiocu Osnovnog, Višeg ili Specijalnog državnog tužilaštva, sudiji za istragu Osnovnog ili Višeg suda, sudiji za prekršaje; da li policijski službenik obezbjeđuje lice lišeno slobode/zadržano lice svojim prisustvom. Ukoliko (gore navedeni) državni tužioci /sudije zatraže da policijski službenik ne obezbjeđuje lice za vrijeme saslušanja, navodi se vrijeme kada je lice predato državnom tužiocu/sudiji uz navođenje imena i prezimena državnog tužioca/sudije; konstataciju da je policijski službenik ponovo preuzeo obezbjeđenje lica uz navođenje vremena, preuzimanja od državnog tužioca/sudije uz navođenje imena i prezimena PS-a kada je lice preuzeto.

Na kraju polja 9 obrasca, kao napomenu, policijski službenik ili/državni tužilac/sudija za istragu/sudija za prekršaje/službenik UIKS-a upisuje, shodno svojim zapažanjima, sve problematične aspekte od značaja za tretman lica lišenog slobode/zadržanog lica, prilikom daljeg postupanja u kontekstu radnji (sprovođenje tužiocu, predaja lica sl.) navedenih u polju br. 9

kao što su zapažene povrede, poremećaji u ponašanju lica, kontakti zadržanog lica, eventualni pronađeni predmeti prilikom vraćanja u prostorije za zadržavanje, itd.

11.3.9. U polju 10 koji nosi naziv „Prestanak daljeg zadržavanja lica lišenog slobode/zadržanog lica“, upisuju se podaci o zakonskom osnovu, broju i datumu akta i nazivu organa koji je donio rješenje o prestanku zadržavanja; datum i vrijeme saopštenja licu da su prestali razlozi za dalje zadržavanje; ime, prezime i potpis policijskog službenika koji je dao saopštenje; datum i vrijeme kada lice potvrđuje da razumije da su prestali razlozi za lišenje slobode/zadržavanje; ime prezime i potpis lica lišenog slobode / zadržanog lica kojim potvrđuje da razumije saopštenje.

11.4 Sadržina obrasca Informativnog lista za zadržano lice (prilog II)

11.4.1 Obrazac Informativnog lista za zadržano lice sadrži sljedeći tekst na službenom jeziku u Crne Gore, kao i na engleskom, italijanskom, ruskom, albanskom, romskom, francuskom, njemačkom,

kineskom i arapskom jeziku: „S obzirom da ste na teritoriji Crne Gore lišeni slobode, uživate osnovna ljudska prava i slobode koja su Vam zagarantovana Ustavom Crne Gore, Zakonikom o krivičnom postupku, Zakonom o unutrašnjim poslovima i potvrđenim međunarodnim ugovorima, koji regulišu ovu oblast. Prilikom lišenja slobode službenici policije su obavezni da Vas upoznaju na Vašem jeziku ili jeziku koji razumijete sa Vašim pravima, ali želimo još jednom da Vas sa njima upoznamo. Shodno tome, dužni su Vam saopštiti: razloge lišenja slobode, da niste dužni ništa da izjavite, da imate pravo da uzmete branioca kojeg sami izaberete, da zahtijevate da se o lišenju slobode obavijesti lice koje sami odredite, kao i diplomatsko konzularni predstavnik države čiji ste državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako nemate državljanstvo ili ste izbjeglica. Osim navedenih prava, imate i pravo na besplatan pristup ljekaru pozvanog od strane policijskih vlasti, ali i pravo na ljekarski pregled od strane ljekara po sopstvenom izboru, ali o sopstvenom trošku; pravo na besplatnu pravnu pomoć

ako su u odnosu na Vas ispunjeni uslovi propisani Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, pravo na obroke u prikladno vrijeme, u odgovarajućim intervalima i neometan pristup vodi za piće.“

12. **PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

- 12.1. Sastavni dio ove Instrukcije su i prilozi, tj. obrazac Zapisnika o obezbjeđenju lica lišenog slobode/zadržanog lica (Prilog I) i obrazac Informativnog lista za zadržano lice (Prilog II).
- 12.2. Danom stupanja na snagu ove Instrukcije prestaju da važe odredbe telegram direktora Uprave policije 01 broj 9 od 24.02.2019. godine, akta Sektora policije opšte nadležnosti-pomoćnika direktora broj 051/08-10162/1 od 14.03.2008. godine, kao i odredbe ostalih instrukcija, instruktivnih telegrama, odnosno instruktivnih akata, uključujući i obrasce, koji su u suprotnosti sa ovom Instrukcijom.
- 12.3. Odredbe instrukcija, instruktivnih telegrama, odnosno instruktivnih akata koje su na snazi na dan stupanja na snagu

ove Instrukcije i koje nijesu u suprotnosti sa ovom Instrukcijom, ostaju na snazi do donošenja novih internih akata upravljanja ili drugih odgovarajućih propisa.

- 12.4. Ova Instrukcija stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenivaće se od 1. aprila 2021. godine.

V.D. DIREKTOR

Zoran Brđanin

Podgorica 9. mart 2021. godine.

Br. 040/21 - 5942

Izrada ovog dokumenta je omogućena kroz zajednički projekat Evropske unije i Savjeta Evrope „Dalje unapređenje zaštite ljudskih prava pritvorenih i zatvorenih lica u Crnoj Gori“.

Stavovi i mišljenja izražena u njemu ne predstavljaju nužno zvanične stavove Evropske unije ili Savjeta Evrope.

Savjet Evrope je vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu. Obuhvata 47 država, uključujući sve članice Evropske unije. Sve države članice Savjeta Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum čiji je cilj zaštita ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. Evropski sud za ljudska prava nadgleda primjenu Konvencije u državama članicama.

www.coe.int

Zemlje članice Evropske unije odlučile su da udruže svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno su izgradile zonu stabilnosti, demokratije i održivog razvoja, zadržavajući kulturnu raznolikost, toleranciju i individualne slobode. Evropska unija poklanja posebnu pažnju razmjeni postignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

www.europa.eu

Finansirano
od strane Evropske unije i
Savjeta Evrope

COUNCIL OF EUROPE

Implementirano
od strane Savjeta Evrope